

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної
філології

Михайло РОШКО

« 3 » липня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Рівень вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація) <i>(за наявності)</i>	035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Освітня програма	Англійська мова та література. Переклад
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	французька

Робоча програма навчальної дисципліни «Лексикологія та стилістика другої іноземної мови» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності **035 Філологія** предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) **035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно)**, перша - англійська освітньої програми **Англійська мова та література. Переклад**

Розробник:

Кікало Анжеліка Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри романських мов та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Смужаниця Діана Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри романських мов та зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *романських мов та зарубіжної літератури*

протокол № 8 від «30» травня 2023 року

Завідувач кафедри *Смужаниця* Діана СМУЖАНИЦЯ

Схвалено науково-методичною комісією факультету іноземної філології

протокол № 4 від «30» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії *Синьо* Вікторія СИНЬО

© Кікало А. В., 2023р.

© Смужаниця Д. І., 2023р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3/3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90/90	4	5
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,7 самостійної роботи студента – 3,8	8	10
	Лекції:	
	30	12
	Практичні (семінарські):	
	14	-
Вид підсумкового контролю: залік/залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: Усна	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Лексикологія та стилістика другої іноземної мови» є оволодіння здобувачами вищої освіти зі спеціальності 035.41 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська теоретичними основами лексикології та стилістики французької мови, формування у майбутніх фахівців основ наукового мислення та вміння використовувати отримані знання на практиці.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних компетентностей (ЗК):

ЗК-5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК-8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Та фахових (ФК) компетентностей:

ФК-1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК-2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК-4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК-6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК-8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань

3. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни «Лексикологія та стилістика другої іноземної мови» є: поточний контроль на практичних (семінарських) заняттях, тематичне тестування, контроль результатів опанування тем і виконання завдань, запланованих у межах самостійної роботи; підсумковий контроль, що здійснюється у формі модульних контрольних робіт та заліку, який проводиться в усній формі.

Під час навчання використовуються такі основні методи: 1) традиційні: вербальні (розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія), наочні (ілюстрування, демонстрування, метод самостійного спостереження студента), практичні (практичні роботи), проблемний, аналітико-синтетичний методи, індукція, дедукція, порівняння, узагальнення; 2) інтерактивні методи; 3) методи контролю і самоконтролю в навчальній діяльності.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна або письмова (групове та індивідуальне опитування, тестування).

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
5	10	10	10	5	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	50	100
10	10	15	15		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	4	30	3	30
Поточне тестування	4	20	4	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. До модульного контрольного оцінювання допускаються всі здобувачі. При визначенні загальної оцінки за модуль враховуються результати поточного контролю знань на практичних (семінарських) заняттях, самостійної роботи та модульної контрольної роботи. Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання (50 б.) і результату модульної контрольної роботи (50 б.). Максимальна оцінка – 100 балів.

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Лексикологія та стилістика другої іноземної мови» містить тестові завдання. У тестах подано теоретичні та практичні питання курсу. Сумарна максимальна кількість балів, що виставляється здобувачу вищої освіти за виконання всіх завдань однієї модульної контрольної роботи складає 50 балів (50 тестових завдань).

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий рейтинг виводиться як середнє арифметичне двох модулів. Відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою, якщо підсумкова модульна оцінка становить 60 і більше балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної

дисципліни. Здобувач вищої освіти може підвищити на заліку рейтинговий бал, при цьому, за результатами складання заліку оцінка не може бути меншою за дозаликовий рейтинговий бал. Здобувачі вищої освіти, рейтинговий бал яких становить від 35 до 59, залік складають обов'язково. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращення він не допускається до підсумкового (семестрового) контролю. Оцінювання результатів навчання на заліку здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за залік вноситься у відомість обліку успішності.

Критерії оцінювання підсумкового контролю з дисципліни:

- **«зараховано» (90-100 балів, А)** заслуговує студент, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;
- **«зараховано» (82-89 балів, В)** заслуговує студент, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;
- **«зараховано» (74-81 бал, С)** заслуговує студент, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;
- **«зараховано» (64-73 бали, D)** заслуговує студент, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили помилки у відповіді на заліку та при виконанні залікових завдань, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;
- **«зараховано» (60-63 балів, E)** заслуговує студент, що виявив часткове знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за фахом, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку та при виконанні залікових завдань, але які частково володіють необхідними знаннями для усунення цих помилок з допомогою викладача.
- **«незараховано» (35-59 балів, FX)** виставляється студенту, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
- **«незараховано» (0-34 балів, F)** виставляється здобувачу, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Лексикологія другої іноземної мови.

Слово як фундаментальна одиниця мови. Шляхи збагачення словникового складу сучасної французької мови. Диференціація словникового складу французької мови

Тема 1. Лексикологія французької мови (ДІМ) як наукова і навчальна дисципліна.

Слово як фундаментальна одиниця мови

Предмет і завдання лексикології французької мови. Місце лексикології серед інших наук. Структура словникового складу. Слово і його значення.

Фонетичні та граматичні особливості слів французької мови. Лексичне значення слова. Характеристика словникового складу французької мови.

Тема 2. Зміна значення слова

Причини зміни значення. Основні типи зміни значень слів: розширення значення, звуження значення. Перенос значення: метафора, метонімія, евфемізми, гіпербола, літота. Шляхи розвитку нових значень в словах.

Тема 3. Полісемія і омонімія. Парадигматичні відношення в лексичній системі французької мови

Полісемія і моносемія. Причини виникнення полісемії. Розмежування значень багатозначного слова. Омоніми та їх види. Шляхи виникнення омонімів.

Парадигматичні відношення. Синоніми. Синонімічні ряди. Антоніми. Класифікація антонімів. Гіпероніми. Семантичні поля.

Тема 4. Словотвір

Типи, засоби та причини словотворення. Деривація. Афікси різних частин мови. Осново- і словоскладання. Класифікація складних слів. Конверсія. Творення складноскорочених слів.

Тема 5. Запозичена лексика у французькій мові

Причини запозичень. Шляхи та типи запозичень. Джерела запозичень. Асиміляція запозичень. Пуризм.

Тема 6. Фразеологія

Ознаки фразеологізмів. Класифікація фразеологізмів французької мови. Основні типи фразеологізмів та їх особливості. Парадигматичні відношення у фразеології.

Модуль 2. Стилїстика другої іноземної мови

Функціональні стилі. Лексичні аспекти стилїстики другої іноземної мови. Стилїстичні фігури.

Тема 1. Стилїстика французької мови (ДІМ) як наукова і навчальна дисципліна

Предмет і завдання стилїстики. Місце стилїстики серед інших наук. Найважливіші поняття стилїстики: стиль, стильові ознаки та стильові елементи.

Тема 2. Функціональні стилі сучасної французької мови та їх характеристика.

Функціональні стилі та їх характеристика: офіційно-діловий, науковий, публіцистичний, розмовний, художній. Колорити: територіальний, історичний, соціальний, національний.

Тема 3. Лексика і фразеологія сучасної французької мови у стилістичному аспекті

Характеристика лексики французької мови за стилістичними ознаками. Вибір слів. Синоніми в стилістичному аспекті. Антоніми в стилістичному аспекті. Стилiстична характеристика фразеологізмів.

Тема 4. Стилiстичні фігури

Стилiстичні фігури (тропи). Фігури доповнення. Фігури пропуску. Фігури розміщення та перестановки.

1.1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Форма навчання: денна						Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
8-й семестр						10-й семестр						
Модуль 1. Лексикологія другої іноземної мови.												
Слово як центральна одиниця мови. Шляхи збагачення словникового складу сучасної французької мови. Диференціація словникового складу французької												
Тема 1. Лексикологія французької мови (ДІМ) як наукова і навчальна дисципліна.	5	2	1			2	5	1				4
Тема 2. Зміна значення слова	7	2	1			4	7	1				6
Тема 3. Полісемія і омонімія. Парадигматичні відношення в лексичній системі французької мови	12	4	2			6	9	1				8
Тема 4. Словотвір	9	4	1			4	11	1				10
Тема 5. Запозичена лексика у французькій мові	7	2	1			4	7	1				6
Тема 6. Фразеологія	7	2	1			4	7	1				6
Модульна контрольна робота	1		1									
Разом за модуль	48	16	8			24	46	6				40

Модуль 2. Стилїстика другої іноземної мови. Функціональні стилі. Лексичні аспекти стилїстики другої іноземної мови. Стилїстичні фігури.												
Тема 1. Стилїстика французької мови (ДІМ) як наукова і навчальна дисциплїна	7	2	1			4	7	1				6
Тема 2. Функціональні стилі сучасної французької мови та їх характеристика.	7	2	1			4	7	1				6
Тема 3. Лексика і фразеологія сучасної французької мови у стилїстичному аспекті	11	4	1			6	10	2				8
Тема 4. Стилїстичні фігури.	16	6	2			8	20	2				18
Модульна контрольна робота	1		1									
Разом за модуль	42	14	6			22	44	6				38
Разом за семестр	90	30	14			46	90	12				78

1.1. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Лексикологія французької мови (ДІМ) як наукова і навчальна дисциплїна. Слово як фундаментальна одиниця мови. Зміна значення слова	2	-
2	Полїсемія і омонїмія. Парадигматичні відношення в лексичній системі французької мови	2	-
3	Словотвір.	2	-
4	Запозичена лексика французької мови. Фразеологія.	2	-
5	Стилїстика французької мови (ДІМ) як наукова і навчальна дисциплїна. Функціональні стилі сучасної французької мови та їх характеристика.	2	-
6	Лексика і фразеологія сучасної французької мови у стилїстичному аспекті..	2	-
7	Стилїстичні фігури.	2	-
Разом		14	-

1.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Лексикологія французької мови (ДІМ) як наукова і навчальна дисциплїна. Слово як фундаментальна одиниця мови (фонетичні та граматичні особливості слів французької мови).	2	4

2	Зміна значення слова (причини зміни значення слова; шляхи розвитку нових значень в словах).	4	6
3	Полісемія і омонімія (розмежування значень багатозначного слова; шляхи виникнення омонімів). Парадигматичні відношення в лексичній системі французької мови (гіпероніми; семантичні	6	8
4	Словотвір (творення складноскорочених слів).	4	10
5	Запозичена лексика французької мови (пуризм).	4	6
6	Фразеологія (парадигматичні відношення у фразеології).	4	6
7	Стилістика другої іноземної мови (французької) як наукова і навчальна дисципліна (найважливіші поняття стилістики: стиль, стильові ознаки та стильові елементи).	4	6
8	Функціональні стилі сучасної французької мови та їх характеристика (територіальний, історичний, соціальний,	4	6
9	Лексика і фразеологія сучасної французької мови у стилістичному аспекті (стилістична характеристика фразеологізмів).	6	8
10	Стилістичні фігури (фігури пропуску, розміщення та перестановки).	8	18
Разом		46	78

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем і питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовку до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед підсумковим контролем.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: комп'ютер, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення: інформаційні технології та засоби електронного навчання: сервіси Google; система електронного навчання Moodle; електронна пошта (<http://gmail.com> і ін.) на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Лексикологія та стилістика французької мови Основна література

1. Смуциньська І.В. Французька лексикологія.- К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. – 600 с.
2. Алексєєв А.Я. Нариси з контрастивної стилістики французької мови: Навчальний посібник для факультетів іноземних мов університетів.- Вінниця: Нова книга, 2010.- 456 с.
3. Смужаниця Д.І., Кікало А.В. Лексикологія та стилістика другої іноземної мови. Навчально-методичний посібник для студентів факультету іноземної філології. – Ужгород 2024. – 38с.
4. Божко, І. С. *Lexicologie française* Лексикологія французької мови: навчально-методичний посібник з лексикології для студентів III курсу. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. – 106 с
5. *Recueil d'exercices de lexicologie* / Укл.: Н.О. Якубовська. – Чернівці: Рута, 2006
6. Голотюк, О. В. Стилістика французької мови : навч. посіб. для студентів-філологів вищих закладів освіти. - Херсон : ХДУ, 2013. – 140 с.
7. Кость Г. *La stylistique française*=Стилістика французької мови: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017 р. 264 с.

Допоміжна література

1. Вчимо французьку весело: Методичний посібник для розвитку лексико-граматичних навичок французької мови на початковому етапі. Укл. Кікало А.В., Смужаниця Д.І. Ужгород, 2022. 57

с.

2. Міщенко В. Г. Cours de Lexicologie du français moderne: електронний навчальний посібник. - Львів: ЛНУ : <http://dl.lnu.edu.ua> , 2013. – 200 с.
3. Baratin M., Baratin-Lorenzi M. Dictionnaire des synonymes. Paris : Hachette, 2015.
4. Dictionnaire français-ukrainien, ukrainien-français / Під заг. ред. В.Бусела. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2010. 1072 с
5. Dictionnaires des difficultés de la langue française / sous la direction de M. De Toro. Paris, 1971.
6. Harang J. L'épistolaire. Paris: Hatier, 2002. 156 с.
7. Peyroutet C. Style et rhétorique. Paris : Nathan, 2004.
8. Sarfati G.-É. Éléments d'analyse du discours. Paris : Armand Colin, 2005. 127 p

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Е-навчання в УжНУ: наукова бібліотека (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>), сайт е-навчання (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>).